

O MOUDRÉM ŠAŠKU PALEČKOVI

Po husitských válkách víc než deset let šťastně a moudře vládl v českých zemích Jiří Poděbradský. Měl na svém dvoře, jak to králové mívali, taky šáška, jmenoval se Paleček. Protože oba — král i Paleček — vyznávali husitskou víru, oslovovali se navzájem bratře. Paleček všude krále provázel, rozveseloval jej, dělal šprýmy, až se všichni okolo smáli. Bratr Paleček byl vtipný a moudrý člověk, staral se o chudé, konal milosrdné skutky. O jeho kouscích a slovech se vykládalo po celé Praze a království.

Jednou seděla celá královská družina u oběda. Paleček přišel taky, ale posadil se hned u dveří mezi mladé sluhy a mládence. Když jim přinesli rybičky, Paleček na ně chvíli mlčky hleděl, pak vzal jednu maličku běličku do ruky a přiložil ji k uchu. Vypadalo to, jako že si s ní povídá.

Mládenci, co seděli okolo, se dali do smíchu. Král uslyšel v sále nějaký hluk, položil lžici a přisně se zeptal:

„Co se to tu děje? Proč se smějete?“

Mládenci hleděli rozpačitě před sebe, až se jeden osmělil:

„Milostivý králi, podívejte se na našeho Palečka.“

Král se obrátil k Palečkovi a optal se ho:

„Bratře Palečku, co tam děláš za neplechy? Proč nejdeš ke mně ke stolu?“

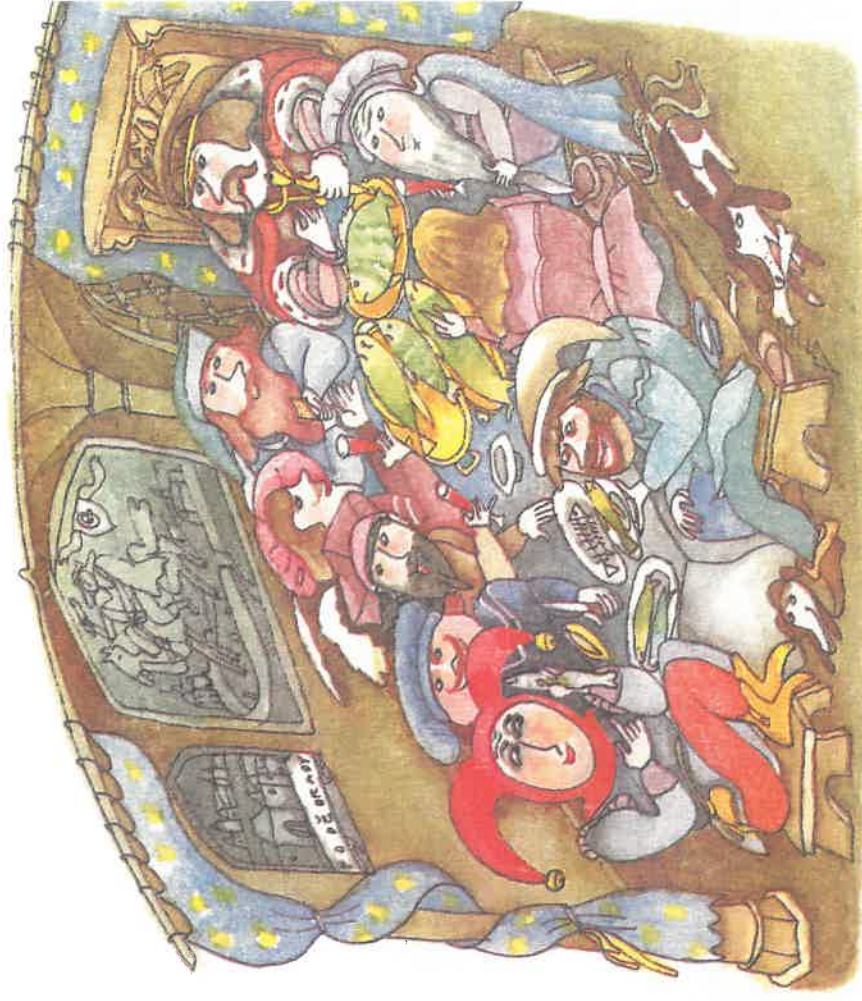
Paleček se postavil a vysvětloval:

„Bratře králi, hned ti to vysvětlím: Měl jsem bratra rybáře a ten se před rokem utopil v řece. No, a ptám se těch rybiček, jestli o něm něco nevědí.“

Král Jiří už tušil, že Paleček chystá nějakou čertovinu.

„A co ti rybičky pověděly?“

„Říkají mi,“ ozval se znovu šášek, „že jsou tuze mladé a malé, a že si mého bratra nepamatují. Radily mně, abych se zeptal nějakých starších a větších rybiček, ty prý leží na mísách na vašem stole.“

Král Jiří se dovtípil a porozuměl, že ho šašek Paleček napomenul. Rozkázal — a číšníci hned nakladli na mísy větší ryby a donesli ke stolům u dveří. Tam se sloužící mládenci najedli po chuti — a Paleček s nimi.

Kdysi jel Paleček na cesty a dostal se do krčmy na malém městě. U stolu seděl s jedním hostem, večeřeli a povídali si, kam který z nich jede. Host se Palečkovi moc nelíbil, po straně se pořád díval, kolik má Paleček v míšku grošů. To je asi pěkný

ptáček, pomyslí si šašek. Ten má na čele napsá že sebere všecko, co mu přijde pod ruku. Po več šli spolu do světnice, svlékli se, dali si dobrou a zhasli. Přešla půlnoc, Paleček ještě pořád le a převaloval se na lůžku. Tu vstal a povídá:

„Já vím, že se staviš, jako bys spal, a jen ček až usnu, a že mně pak uřežeš míšek s penězi. taky nespím, bojím se tě. Tak si oba trápíme h vu! Víš co, radši vstaň a udělej světlo.“

Tak nocležník vstal a rozsvítil louč. Paleček v od pasu míšek s penězi, vysypal z něho groše, r dělil je na dvě hromádky a řekl:

„Na, jednu hromádku si vezmi, druhá zůst pro mne. A teď si už dejme pokoj a půjdeme sj Ale to ti říkám a prosím tě: zřekni se toho ne: chavého řemesla — nebo se ti stane, že jednou deš viset na šibenici!“

Takový byl bratr Paleček.